

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Силабус освітнього компонента ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Павлов К.В., професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:
гарант ОПП Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність

Алла ЛЯЛЮК

Силабус Освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 5 від 09 січня 2023 р

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та маркетингу

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (Бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
		Лекції 34
		Практичні (семінарські) 34 Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Консультації 8
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 44
Мова навчання	Форма контролю: екзамен українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Павлов Костянтин Володимирович - доктор економічних наук, професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація – 097-283-08-08, pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Економіка підприємства» належить до переліку нормативних дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та спрямована на формування у здобувачів освіти системи глибоких обґрунтованих знань з основ економіки підприємства.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета освітнього компонента – формування у здобувачів вищої освіти знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Економіка підприємства» є: вивчення системних характеристик економіки на підприємстві; оволодіння інструментарієм визначення ефективності діяльності підприємства як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмінь використовувати методи та інструменти економіки підприємства для прийняття управлінських рішень.

Після завершення вивчення освітнього компонента здобувачі освіти зможуть:

- виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку;
- економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру;
- визначати ефективність формування і розвитку персоналу підприємства;
- аналізувати фінансовий стан підприємства, розробляти рішення щодо управління прибутком і грошовими потоками,
- формувати структуру капіталу; розробляти й удосконалювати методичний інструментарій фінансової діагностики;
- розробляти систему інвестування на підприємстві;
- формувати організаційний механізм економічного управління підприємством.

3. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуває в результаті вивчення освітнього компонента:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях: розробка і застосування нових економічних, торговельних, біржових інструментів.

ЗК-10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК-13. Здатність виявляти знання та розуміння основ функціонування сучасної економіки на мікро- та макрорівні.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

ПРН-21. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Кількість годин					Форма контролю / Бали
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	у тому числі				
					Лек.	Пр.	Сам. роб.	Консул	
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин									
Тема 1. Підприємство в сучасній економічній системі	ЗК10 ЗК 13	ФК1 ФК11	ПРН 11 ПРН 21	10	2	2	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно- правові форми	ЗК13	ФК1 ФК9 ФК11	ПРН 11 ПРН 21	12	3	3	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта господарської діяльності	ЗК1 ЗК13	ФК1 ФК9 ФК11	ПРН 11 ПРН 21	16	5	5	5	1	ДС,Т,РЗ/4
Тема 4. Управління підприємством	ЗК2 ЗК13	ФК1 ФК11	ПРН 11	10	2	2	5	1	ДС,Т,РЗ /4
Тема 5. Планування діяльності підприємства	ЗК2	ФК1 ФК11	ПРН 11 ПРН 21	10	2	2	5	1	ДС,Т,РЗ / 4
Тема 6. Необоротні активи підприємства	ЗК2	ФК1 ФК11	ПРН 11	10	2	2	5	1	ДС,Т, РМГ/ 4
Разом за модулем 1				68	16	16	30	6	20

Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства									
Тема 7. Оборотні активи підприємства	ЗК2	ФК1 ФК11	ПРН 11	15	5	5	4	1	ДС,Т,РЗ / 4
Тема 8. Персонал підприємства, його продуктивність	ЗК22	ФК1 ФК11	ПРН 11	15	5	5	4	1	Т, П, РЗ / 4
Тема 9. Оплата праці на підприємстві	ЗК2	ФК1 ФК11	ПРН 11	14	5	5	4	-	ДС,Т, РМГ / 4
Тема 10. Виробнича програма і збут продукції	ЗК2	ФК1	ПРН 11	8	3	3	2	-	ДС,Т, РМГ / 4
Разом за модулем 2				52	18	18	14	2	16
Види підсумкових робіт									60
Модульна контрольна робота 1									МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2									МКР / 30 балів
Всього годин / Балів				120	34	34	44	8	100

Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.*

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення навчальної дисципліни. Про відсутність з поважних здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://bit.ly/3H3YMOС>). Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені си́лабусом навчальної дисципліни:

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Питання на іспит

1. Сутність, об'єкт, предмет, мета та завдання навчальної дисципліни «Економіка підприємства».
2. Підприємство як суб'єкт господарювання.
3. Ознаки підприємства.
4. Основні види підприємств.
5. Види господарських товариств.
6. Сутність і види об'єднань підприємств.
7. Порядок створення підприємства.
8. Сутність, функції та види підприємництва.
9. Державне регулювання розвитку підприємництва.
10. Державна реєстрація суб'єкта підприємництва.
11. Сутність, функції, принципи та методи управління підприємством.
12. Внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства.
13. Організаційні структури управління підприємством.
14. Майно підприємства.
15. Сутність і види капіталу підприємства.
16. Сутність і структура основних засобів підприємства.
17. Облік і оцінка основних засобів підприємства.
18. Сутність і види зносу основних засобів підприємства.
19. Методи нарахування амортизації основних засобів підприємства.
20. Показники руху, придатності, ефективності й інтенсивності використання основних засобів підприємства.
21. Напрями підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.
22. Сутність і структура нематеріальних активів підприємства.
23. Сутність і структура оборотних засобів підприємства.
24. Кругообіг оборотних засобів підприємства. Показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.
25. Нормування оборотних засобів підприємства.
26. Сутність і види запасів на підприємстві.
27. Напрями підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства.
28. Сутність і структура персоналу підприємства.
29. Планування чисельності персоналу та формування колективу підприємства.
30. Кадрова політика на підприємстві.
31. Продуктивність праці: сутність, показники та методи оцінювання.
32. Нормування праці персоналу підприємства.
33. Напрями підвищення продуктивності праці персоналу підприємства.
34. Мотивація та стимулювання праці персоналу підприємства.
35. Види стимулювання праці персоналу підприємства.

36. Сутність і складові заробітної плати.
37. Види та функції заробітної плати.
38. Форми та системи оплати праці персоналу підприємства.
39. Відрядна форма оплати праці та її системи.
40. Погодинна форма оплати праці та її системи.
41. Фонд оплати праці персоналу підприємства та його структура.
42. Сутність і структура техніко-технологічної бази підприємства.
43. Сутність і види технологій виробництва.
44. Методи організації виробництва.
45. Напрями покращення техніко-технологічної бази підприємства.
46. Виробничий цикл і його складові.
47. Сутність і структура виробничого процесу на підприємстві.
48. Типи виробництв і їх техніко-економічна характеристика.
49. Виробнича потужність і виробнича програма підприємства.
50. Порядок планування виробничої програми підприємства

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посіб./за заг.ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
3. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 260 с.
4. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
6. Економіка підприємства: підручник /за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КНЕУ, 2016. 528 с.
7. Козик В. В., Смельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
8. Конституція України. URL:[https://www.president.gov.ua/documents/ constitution](https://www.president.gov.ua/documents/constitution). (дата звернення: 24.04.2020).
9. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник/за заг. ред. д-ра екон.наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
10. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб. / Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В. та ін./ за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк: ВежаДрук, 2019. 571 с.

11. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова

1. Галушак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. Організація виробництва: навч. посіб. для виконання практ. завдань та самостійного вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 139 с.
2. Захарчин Г. М., Любомудрова Н. П., Винничук Р. О. Мотивування й розвиток персоналу: культурологічний аспект: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 284 с.
3. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
4. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України №2597-VIII від 18.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
5. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с.
6. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 352 с.
7. Пріб К. А., Патика Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 432 с.
8. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
3. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>
4. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf